

Esbjerg Kommune
Att: Mette Sejerup Rasmussen

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 110179
Ref. loufr
Den 18. december 2025

Dispensation til oprensning af grøfter inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Esbjerg Kommune har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til oprensning af 7 grøfter inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 111b Mandø By, Mandø, i Esbjerg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensation

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Arbejdet skal udføres uden for fuglenes yngleperiode.
- Arbejdet må udføres i perioden fra november til og med februar.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Esbjerg Kommune har ansøgt om dispensation til oprensning af 7 grøfter langs Låningsvejen, der er den eneste vej til/fra Mandø. De 7 grøfter er beliggende på matr.nr. 111b Mandø By, Mandø.

Den ansøgte matrikel er ca. 107,9 ha stor og fremstår foruden Låningsvejen som et naturområde der er registreret med den § 3-beskyttede naturtype strandeng, der også er kortlagt habitatnatur jf. udpegningsgrundlaget på Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet.

Den ansøgte matrikel ligger inden for både strandbeskyttelseslinjen og klitfredningslinjen. De grøfter der ansøges oprenset er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Et kort over den ansøgte matrikel og det omkringliggende område ses på figur 1.

Et kort over de grøfter der ansøges oprenset ses på figur 2.

Et billede fra Låningsvejen ses på figur 3.

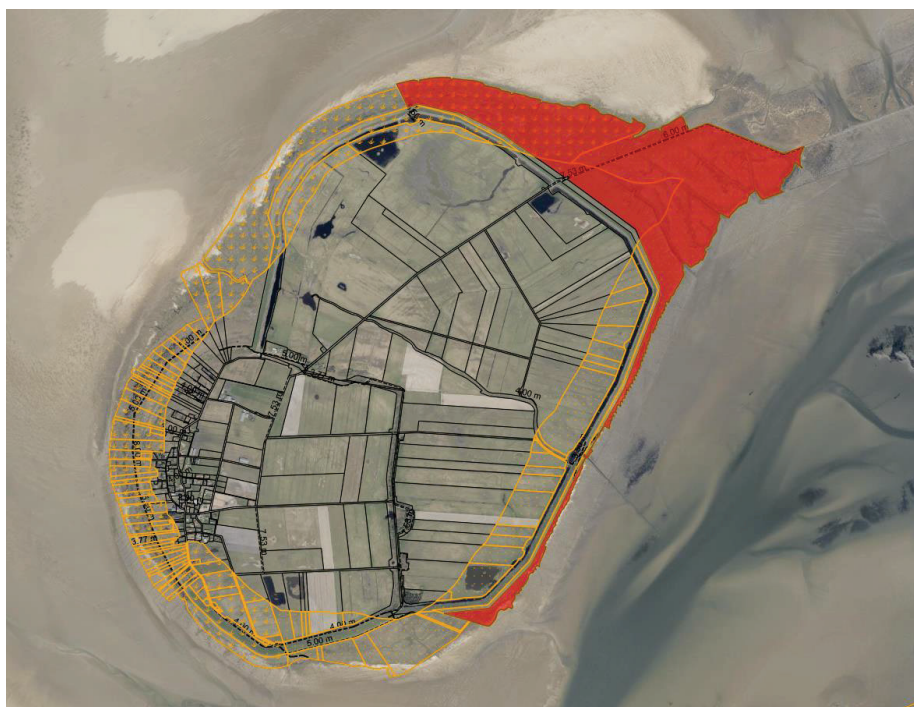

Fig. 1. Ortofoto 2024. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange prikker. Det klitfredede areal er markeret med orange skravering. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.

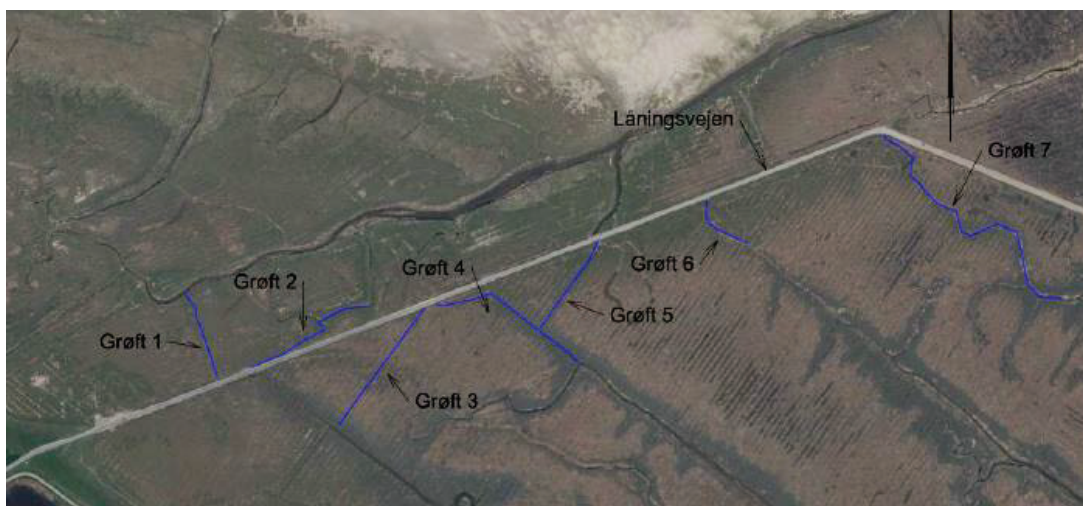

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. På figuren ses et kort over de grøfte der ansøges oprenset.

Fig. 3. Tilsendt fra ansøger. På figuren ses billeder fra Låningsvejen, efter vandet har trukket sig tilbage, hvor vandet på vejen ikke er forsvundet.

Ansøger har oplyst følgende:

"Entreprenøren ved Esbjerg Kommune har den 31. januar 2025 søgt om lov til at rense grøfter og grøblerender i strandengen langs Låningsvejen. Dispensationen er givet på baggrund af ansøgningen samt efterfølgende dialog omkring projektet.

Entreprenøren har oplyst, at der efter højvande samles vand på den asfalterede del af kørebanen ved Mandø. Særligt i svinget har vandet svært ved at komme væk på grund af høje rabatter, (...). På

førstedelen af Låningsvejen, fra Mandø, er sedimentation, og dermed tilvæksten af land størst mod syd. Vandstanden på syd siden af vejen står derfor meget højt efter højvande og trækker kun meget langsomt ud. Størstedelen af vandet har derfor tendens til at strømme mod nord, når højvandet trækker sig tilbage.

Dette bevirker, at kørebanen ødelægges/nedbrydes og risikoen for underminering øges. Vand på kørebanen kan føre til farlige situationer, særligt efter mørkets frembrud – Dette gælder også for cyklister og gående. Derudover ødelægges borgernes og turisternes køretøjer af saltvandet. I våde perioder ligger der vand på kørebanen hele døgnet. Låningsvejen er den eneste adgangsvej til og fra Mandø, som man selv kan benytte.

(...)

Der ønskes oprensning af eksisterende grøfter og grøblerender på sydsiden til vej samt oprensning af to grøfter på nordsiden, (...).

Der skal oprenses under vejniveau for at sikre, at vandet ledes væk fra kørebanen. Der renses op med baggrund i opmålingen og således, at der bliver et jævnt fald fra vejen til den opmålte slutkote. Overskudsjorden lægges op på sidearealerne og planeres ud, for at sikre mindst mulig kørsel i området (en gang ind langs grøften/grøblerenden, en gang ud). Skal det opgravede materiale fjernes fra området, vil der skulle køres mange gange frem og tilbage med opkørsel af strandengen til følge.

Alternativ ville der skulle benyttes køreplader. Erfaringen med kørsel på køreplader i områder der bliver oversvømmet, er dog at naturtypen lider større skade under kørepladerne, end hvor der graves og er oplag af materiale. Sådanne skader kan ses i mange år efter arbejdet er udført, hvor vegetationen, hvor kørepladerne lå, har svært ved at reetablere sig. Derfor ønskes det opgravede materiale udplaneres langs grøfter og grøblerender, også hvor det er større tuer af vadegræs der graves op, da det samlet set vil give mindst mulig påvirkning i den beskyttede natur.

En bæltegravemaskine kan klare både oprensning og planering af overskudsjord, samt at den skåner jorden.

Sdr. Farup Maskinstation der har stor erfaring med denne type opgaver, vil blive hyret ind til opgaven.”

Kommunens vurdering af sagen:

”Kommunen besigtigede arealet flere gange i løbet af vinteren og foråret 2025. Formålet med besigtigelserne var at undersøge naturforholdene på det areal, som vil blive påvirket af projektet og baggrunden for problematikken i området.

(...)

Hybrid-vadegræs er meget dominerende i grøfter og grøblerenderne på strandengen, der også indeholder stilkløs kilebæger, strand-annelgræs, salturt, vingefrøet hindeknæ, tætblomstret hindebæger og rød svingel m.fl. Strandengen mod syd er kortlagt som habitatnaturtype 1330 Strandeng og blev ved seneste kortlægning i 2016 kortlagt med en naturtilstandsindex på 0,74 med baggrund i et artsindex på 0,67 og et strukturindex på 0,83.

Strandengen mod nord er kortlagt som habitatnaturtype 1330 Strandeng og blev ved seneste kortlægning i 2016 kortlagt med en naturtilstandsindex på 0,80 med baggrund i et artsindex på 0,83 og et strukturindex på 0,79.

Strandengene græsses med får.

Naturbeskyttelsesloven indeholder et forbud mod at ændre beskyttede naturområders tilstand. Loven giver dog mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde kan gøre undtagelser fra forbuddet.

Kommunen vurderer, at der i dette tilfælde er særlige forhold til stede, og at der kan gives dispensation til det ansøgte.

Der er i afgørelsen lagt vægt på at;

- oprensningen skal sikre trafiksikkerheden på den eneste vej til/fra Mandø.
- naturtypen strandeng er fra naturens side meget dynamisk, så skulle der ske mindre ændringer i strandengen som følge af oprensning af grøfter og grøblerender, vil strandengen meget hurtigt retablere sig igen.

Naturtypen vil også fremover være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Fremtidige ændringer af naturtypens må derfor ikke foretages uden en ny dispensation.

Natura 2000 og særligt beskyttede arter

Arealet ligger i Natura 2000-område. Det drejer sig om habitatområde nr. 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og fuglebeskyttelsesområde nr. 52 Mandø.

Naturtypen strandeng er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet og strandengene hvorpå der oprenses grøfter og grøblerender er kortlagt med hhv. god tilstand mod syd og høj tilstand mod nord. Oprensningen vil sikre at vandet hurtigere kan forsvinde fra vejbanen og skal gerne sikre, at vandet i højere grad, løber den rigtige vej, så vejen ikke risikerer at blive undermineret. Oprensningen vil ikke ændre på strandengenes fugtighed eller på saltpåvirkningen i en sådan grad, at strandengene vil ændre karakter i forhold til vegetationssammensætningen eller strukturmæssigt i forhold til deres bevaringsstatus. Oprensningen vil kortvarigt påvirke vegetationen hvor gravemaskinen kører og vegetationen hvor der oplægges oprenset materiale. Strandengen er dog som naturtype ganske naturligt meget dynamisk og sporene efter oprensningen vurderes at være væk inden den næstkommende vækstsæson. På den baggrund vurderes oprensningen ikke at være en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Det er primært ynglefugle der er på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet og da arbejdet kommer til at foregå uden for fuglenes yngleperiode og ikke vil betyde en blivende påvirkning af yngleområderne, vurderes arbejdet ikke at ville påvirke ynglefugle på udpegningsgrundlaget.

Bramgås, mørkbuget knortegås og vandrefalk er trækfugle på udpegningsgrundlaget. Gæssene benytter primært kogene på Mandø til at raste og fouragere på og vandrefalken vil benytte hele området til at fouragere i. Oprensning af grøfterne vil derfor kun i en meget kort periode forhindre trækfugle på udpegningsgrundlaget i at benytte et meget lille område inden for fuglebeskyttelsesområdet. Påvirkningen vurderes derfor at være uvæsentlig i forhold til arternes bevaringsstatus.

Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for de særligt beskyttede dyre- og plantearter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Det skyldes at arbejdet kommer til at foregå i en periode af året, hvor der i det pågældende område ikke vil være risiko for at støde på de bilag IV-arter der findes i Esbjerg Kommune.”

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 78 og fuglebeskyttelsesområde nr. 52. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 27.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det ansøgte område nord for Låningsvejen er kortlagt med habitatnaturtypen strandeng (1330) i høj tilstand, mens det ansøgte område syd for vejen er kortlagt med samme habitatnaturtype i god tilstand.

Strandeng er fra naturens siden en dynamisk naturtype, og Kystdirektoratet kan på den baggrund tilslutte sig Kommunens vurdering af, at det ansøgte projekt ikke vil have en varig negativ påvirkning på naturtypen. Kystdirektoratet ser derudover ikke nogen grund til at tilsidesætte Kommunens erfaringer om, at udlægning af køreplader på en vandmættet strandeng vil være mere skadelig for naturtypen, end direkte kørsel uden for højvande.

Der er kortlagt levesteder for fjordterne, havterne, klyde og sandterne i det ansøgte område. Det bemærkes, at alle de fire arter er ynglefugle, som ikke er i området i den ansøgte periode (november-februar), hvorfor det vurderes at det ansøgte ikke vil have en negativ påvirkning på disse arter.

Fuglebeskyttelsesområde nr. 52 er også udpeget for trækfuglene bramgås, mørkbuget knortegås og vandrefalk. Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte ikke vil have en varig negativ påvirkning på disse arter. Der er i vurderingen lagt vægt

på, at det ansøgte foregår i en kortvarig periode, i et afgrænset område, samt at fuglene har mulighed for at fortrække til andre egnede rasteområder i mens det pågår.

Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

På Mandø er der registreret observationer af odder, strandtudse og markfirben.

Det vurderes, at det ansøgte område ikke er et potentielt levested for markfirben, da de foretrækker sydvendte skråninger, med sandet jord. Det bemærkes herudover, at markfirben i den ansøgte projektperiode vil være nedgravet i vinterhi, der er forskellige former for huller i jorden på veldrænede steder, typisk i forbindelse med soleksponerede skråninger.

Det vurderes, at det ansøgte område ikke er et potentielt levested for strandtudse. Der er i vurderingen lagt vægt på, at området periodisk vil fremstå oversvømmet med saltvand. Der er yderligere lagt vægt på, at der er flere bedre egnede levesteder længere inde på Mandø. Det bemærkes herudover, at strandtudsens i den ansøgte projektperiode vil være nedgravet i vinterhi. Det vurderes, at strandtudsens ikke vil grave sig ned i et område der periodisk oversvømmes af saltvand.

Det kan ikke afvises, at odderen vil benytte det ansøgte projektområde som fødesøgningsområde. Det vurderes dog, at odderens primære levesteder og ynglesteder er de større vandløb længere inden på Mandø, hvorfor det ansøgte vurderes ikke at have en væsentlig negativ påvirkning på odderen. Det bemærkes herudover, at odderen primært er nataktiv, mens det ansøgte gravearbejde vil blive foretaget i dagtimerne uden for perioder med højvande.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Der er ansøgt om dispensation til oprensning af 7 grøfter, hvor det opgravede materiale lægges på sidearealerne og planeres ud.

Det bemærkes, at sædvanlig vedligeholdelse (f.eks. oprensning af vandløb) som udgangspunkt ikke kræver dispensation. Det oprensede materiale skal placeres uden for strandbeskyttelseslinjen, idet der ellers kan være tale om en terrænændring der kræver dispensation. Efter Kystdirektoratets praksis kan sedimenter fra oprensning af vandløb dog som udgangspunkt placeres på bredden af vandløbet, uden at dette kræver dispensation.

På strandenge, overdrev og lignende kan sådanne indgreb imidlertid være så store, at terrænet ikke kan reetableres, og sådanne anlægsarbejder vil derfor kræve forudgående dispensation.

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte er dispensationskrævende. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der foretages permanente terrænændringer i et område med kortlagt habitatnatur.

Det ansøgte skal derfor behandles jf. den restriktive dispensationsadgang i naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, kan der kun i særlige tilfælde meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Der kan derfor kun dispenseres, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse, og der ikke ved en dispensation skabes præcedensvirkning i strid med det generelle formål med reglerne. Bestemmelsen administreres i praksis meget restriktivt.

Kystdirektoratet vurderer, at der er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan opnå dispensation. Der er i vurderingen lagt vægt på, at Låningsvejen er den eneste vej til og fra Mandø, og at den derfor er infrastrukturelt vigtig. Det er yderligere lagt vægt på, at oprensningen skal være med til at sikre trafiksikkerheden på vejen for både kørende, cyklende og gående. Det vurderes derudover, at anlægning af en ny vej, hvis Låningsvejen undermineres, vil medføre en større påvirkning af området, end oprensningen af de 7 grøfter vil have. Der er herudover lagt vægt på, at strandengen er en dynamisk naturtype, der vil genindvinde sig hvor der udlægges opgravet materiale.

Kystdirektoratet vurderer herudover, at der ikke er kystlandskabelige forhold der taler imod en dispensation.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til oprensning af grøfter.

Med venlig hilsen

Louise Marie Frandsen
Kystdirektoratet
+45 20 84 98 42
loufr@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Esbjerg Kommune, raadhuset@esbjergkommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Esbjerg, dnesbjerg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestjylland, sydvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Esbjerg, esbjerg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Nationalpark Vadehavet, Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 89,
Vadehavet**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørmose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Grøn kølleuldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Stavsild (1103)	Odde (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 52		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Rørhøg (Y)
	Vandrefalk (T)	Klyde (Y)
	Brushane (Y)	Stor kobbersneppe (Y)
	Sandterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))